

Aysun TUNA

Dr. Öğr. Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, aysuntuna17@gmail.com, Bolu-Türkiye
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5365-3273>

Bilge Hatun AY

Yüksek Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, bilgehatunay01@gmail.com, Malatya-Türkiye
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2374-9554>**KATILIMCI ARAZİ KULLANIM PLANLAMASINDA TOPLULUK HARİTALAMA KAVRAMI****Özet**

Son 20 yılda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde küreselleşme olgusunun beraberinde getirdiği girişimci yönetim anlayışı ile planlamada katılımcı yaklaşım çabaları dikkat çekmektedir. Katılımcı planlama sürecinin uygulama aracı olarak topluluk haritalama yöntemi öne çıkmaktadır.

Topluluk haritalamasındaki amaç, genel bir ifade ile yerel halkın yaşadıkları çevre ile ilgili algılarını, deneyimlerini, beklentilerini paylaşarak yaşadıkları yerin planlanmasında söz sahibi olmalarıdır. Bu çerçeveden yola çıkarak araştırmanın hipotezi “yaşanılan yerle ilgili potansiyel, fırsat ve tehditlerin yerel halkın içinde olduğu süreçle sürdürülebilir arazi kullanımı ve yönetiminin sağlanacağı ve bu süreçte topluluk haritalarının bir planlama enstrümanı olarak kullanılabilirliği” şeklinde belirlenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen literatür verileri değerlendirildiğinde; katılımcı harita olarak da ifade edilen topluluk haritalarının dünya çapında yaygınlaştığı görülmektedir.

Gerçekleştirilen topluluk haritalama deneyimleri; katılımcı haritalama uygulamalarının topluluk girişimlerinin kurumsal mekanizmalarda etkinliğini arttırdığı ve böylelikle yönetici kurumlar ve vatandaşlar arasında etkin bir iletişim rolü üstlendiği ve böylelikle sorunların tespiti ve çözümünde gerçekçi kararlar alınabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Katılımcı Planlama, Arazi Kullanım Planlaması, Topluluk Haritalama.

THE CONCEPT OF COMMUNITY MAPPING IN PARTICIPATORY LAND USE PLANNING**Abstract**

Participatory approach efforts in planning with the entrepreneurial management approach brought about by the phenomenon of globalization especially in developed and developing countries in the last 20 years attract attention. Community mapping method comes to the fore as the implementation tool of the participatory planning process.

In general terms, the aim of community mapping is to share the perceptions, experiences and expectations of the local people about the environment they live in and to have a say in the planning of their place of residence. Based on this framework, the hypothesis of the research has been determined as “sustainable land use and management will be ensured through the process where the potency, opportunities and threats concerning the place of residence are within the local people and community maps can be used as a planning instrument in this process”. When the literature data examined within the scope of the research are evaluated; it has been seen that community maps, also referred to as participatory maps, have spread worldwide over.

Community mapping experiences carried out show that participatory mapping practices increase the effectiveness of community initiatives in institutional mechanisms and thus playing an effective communication role between executive institutions and citizens; in this way, realistic decisions can be made in the identification and resolution of problems.

Keywords: Participatory Planning, Land Use Planning, Community Mapping.

1. Giriş

Sürdürülebilir arazi yönetimi, sürdürülebilir kalkınmanın ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel boyutlarını kapsamaktadır (Hurni, 1997). Bu süreç ise; arazi kullanım planlaması, arazi kullanım tasarımı ve arazi yönetimini içermektedir (GIZ, 2012). Bryan ve diğerleri (2015) tarafından, sürdürülebilir arazi yönetiminin benimsenmesi ve uygulanmasında, arazi kullanım planlaması en etkin yaklaşım olduğu aktarılmıştır. Arazi kullanım planlaması, paydaşların kabulleri, hedefleri ve aktörler arasındaki çıkarlar için bir denge kurmayı hedeflemektedir. Yanı sıra, arazi kullanım planlaması; çatışmaları en aza indirirken mevcut ve gelecekteki toplumsal ihtiyaçları koordine etmeyi amaçlamaktadır (Hersperger ve diğerleri, 2015).

Planlama pratiği; değişimin itici gücü olduğu kadar değişime verilen tepkileri içermektedir. Bu uygulamalar, çevreye duyarlı arazi kullanımını ve yönetim seçeneklerini teşvik ederek, arazi bozulumuyla mücadele, ekosistem rehabilitasyonunu ve /veya restorasyonu, çatışan arazi kullanım taleplerini çözme ve sürdürülebilirliğe yönelik bölgesel uyumu sağlama gibi bir dizi olumlu sonuçla sonuçlanabilir. Diğer yandan Tao ve ark. (2007)'nin Çin'de planlanan erişim hatlarının çevre kalitesinin olumsuz yönde etkilediği yönündeki tespitleri gibi olumsuz sonuçları olmaktadır. Mekânsal planlama; ulaşım, entegre kıyı bölgesi yönetimi ve entegre su kaynakları yönetimi ile ilgili konuları doğrudan etkilediği gibi, arazi kullanımındaki değişiklikler, vergilendirme ve teşvikler, iklim değişikliğine uyum ve azaltma stratejileri, sürdürülebilir kalkınma stratejileri gibi yerel, bölgesel ve ulusal gündemler tarafından dolaylı olarak etkilenmektedir (Lambin ve diğerleri, 2010).

Sürdürülebilir arazi yönetimini güçlendiren ideal arazi kullanım planlaması, Davies (2016) tarafından;

- Doğal kaynakların korunmasının temel alındığı,
- Kentsel büyüme sınırları içinde ve dışında planlanan veya planlanmamış alanlardaki arazi tiplerinde (orman, tarım arazisi vb.) oluşan ya da oluşabilecek kayıpların mekânsal takibi ve değerlendirmesini içeren,
- Topografik verilere dayalı olarak kaybedilen arazilerin mevcut ve olası etkilerini içeren,
- Ormancılık ve çiftçilik faaliyetlerinin uygulanabilirliği için mekânsal arazi kullanım verilerini kullanan,
- Ekonomik etmenler dışında yapılacak planlamanın yaşam kalitesini ölçebilen kriterleri içermesi gerektiği belirtilmiştir.

Arazi kullanım planlaması, 1960'lardan 1970'lere kadar uzmanların yönlendirdiği bir yaklaşımdan arazi uygunluğuna doğru evrilmiştir. 1980'lerden itibaren ise, planlama sürecinin uzmanlar, karar vericiler ve yerel halkı içeren daha entegre bir yaklaşım ortaya çıkmıştır (Bourgoin ve diğerleri, 2012). Ulusal kurumlara entegre edilerek, sürdürülebilirlikle ilgili faktörlere (sosyo-ekonomik yapı, uygulanabilirlik, fiziksel uygunluk ve çevresel sürdürülebilirlik) yanı sıra sosyal etkilere (arazi kaynaklarına erişim, beslenme durum, sağlık durumu, eğitim vb.) odaklanan bu yaklaşım ile farklı amaçlara yönelik arazi kullanım planlama tipleri ortaya çıkmıştır. 1980'lerden itibaren benimsenen bu yaklaşımların ortaya çıkışını Metternicht (2017), tarihsel süreç içinde toprağın topluluklar tarafından algılanmasındaki değişim olarak ifade etmektedir. Metternicht (2017) bu değişimi "*..1700'lerde toprak "zenginlik" e eşitti; sonraki yıllarda, "meta" kavramıyla anlaşıldı; anlam "kıt kaynak" durumuna kaydı; 1980'lerden itibaren, toprak hem bir meta hem de zenginliği temsil eden 'kıt bir topluluk kaynağı' olarak görülüyor*" şeklinde ifade etmektedir. Arazi kullanım planlama tipleri Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tip	Tanım/Amaç	Uygulama Örnekleri
Arazi Kullanım Planlaması	En iyi arazi kullanım seçeneklerini seçmek için arazi ve su potansiyelinin, arazi kullanımı alternatiflerinin ve ekonomik ve sosyal koşulların sistematik olarak değerlendirilmesi. Amacı, gelecek için kaynakları korurken, insanların ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacak olan arazi kullanımlarını seçmek ve uygulamaya koymaktır (FAO, 1993).	Gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerde kırsal, bölgesel, yerel arazi kullanım planlaması için kapsamlı uygulamalar
Mekansal Planlama	Toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve ekolojik politikalarına coğrafi bir ifade biçimidir. Aynı zamanda, dengeli bölgesel kalkınmaya ve genel bir stratejiye göre mekanın fiziksel organizasyonuna yönelik disiplinler arası ve kapsamlı bir yaklaşım olarak geliştirilen bir bilimsel disiplin, idari teknik ve politika olarak ifade edilmektedir.	CEMAT Avrupa Bölgesel Planlamadan Sorumlu Bakanlar Konferansı. Torremolinos Tüzüğü (CEMAT, 2010).
Entegre arazi kullanım planlaması	Tüm tarım ve endüstri sektörleri başta olmak üzere ve ilgili diğer sektörel kullanımları ve farklı kullanıcılardan gelen talepleri dikkate alarak kaynakların etkin kullanımını hedeflemektedir (Liniger ve diğerleri, 2011), (Agrell ve diğerleri, 2004), (Giasson ve diğerleri, 2005), (Walker ve diğerleri, 2007)	Kenya'nın Bungoma bölgesinin bölgesel tarımsal kalkınma planı (Agrell ve diğerleri, 2004). Laos'ta kırsal planlama uygulaması (Sawathvong, 2004); İran'da Havza Ölçeğinde Arazi Kullanımı ve Su Stratejisi (Ahmadi ve diğerleri, 2012), Çin'in Jinan bölgesi arazi kullanımı ve ulaşım planlaması, (Shirgaokar ve ark. 2013); Nepal, İspanya ve Vietnam'ın riske duyarlı arazi kullanımı planlaması: arazi çalışmaları (Bryan ve diğerleri, 2015) (Sudmeier-Rieux ve diğerleri, 2015)
Katılımcı arazi kullanım planlaması	Özel veya ortak mülkiyete sahip arazilerin planlanmasında, ortak arazilerdeki arazi kullanım hakları konusunda çıkan çatışmaların çözümünde kullanılan bir planlama yaklaşımıdır (Liniger ve diğerleri, 2011) (Rock, 2014). Düzenlemeler, paydaşlar arasında müzakere yoluyla ve planlama birimlerine dayalı olarak sürdürülebilir arazi yönetimi için toplumsal olarak bağlayıcı kurallar yoluyla düzenlenmektedir. Sosyal birimler (ör. Köy) veya coğrafi birimler (ör. Havza) ölçeğinde uygulamaları mevcuttur. Sosyo-kültürel, ekonomik, teknolojik ve çevresel koşullara göre bölgesel farklılıkları tanıyan insan merkezli, aşağıdan yukarıya bir yaklaşım olarak ifade edilmektedir (GIZ, 2012).	Laos arazi kullanım planlaması, (Bourgoin ve diğerleri, 2012) (Rock, 2014) (Bourgoin ve diğerleri, 2011) ; Kuzey Çin'deki Loess Platosu - EROCHINA projesi (Ritsema, 2003) (GIZ, 2012); Kosta Rika (Marchamalo ve Romero, 2007); kuzey Tanzanya'daki meraların ıslahı projesi (Kaswamila ve Songorwa, 2009); Reunion Adası: biyoçeşitlilik enavanterleme ve arazi kullanım planlaması,c (Lagabrielle ve diğerleri, 2010); ABD - Güney Florida: kentsel planlama deneyimi
Köy arazi kullanım planlaması	Katılımcı bir yaklaşım olarak, toplulukları geleneksel olarak tanınan bir arazi alanıyla ilişkilendirerek, bu topluluklara beceriler oluşturmada ve sürdürülebilir yönetim planlarının uygulanması için toplulukların bilgilendirilmesi hedeflenmektedir. Bu planlama yaklaşımında köy veya topluluk düzeyinde doğal kaynak yönetimine odaklanılmaktadır. - toprağın korunması vb. ile ilgili teknik projelerin anlatılması,- köy halkının geçim stratejileri için düzenleyici örgütsel yapılarla ilgili sosyo-ekonomik faktörlerin tespit edilmesi, - kullanım haklarının uygulamasındaki hukuki süreçlerin köy halkına aktarımı konuları üzerinde yoğunlaşmaktadır (Liniger ve diğerleri, 2011).	Frankofon bölgesi (Batı Afrika) köy planlama uygulaması (Liniger ve diğerleri, 2011).

Kırsal bölge arazi planlaması	Biyofiziksel, kültürel, sosyo-ekonomik, sosyo-politik ve kurumsal özelliklerine bağlı olarak, bölgenin kullanımını planlamayı ve yönetmeyi amaçlayan politik-idari ve teknik bir süreç olarak tarif edilmektedir. Bu süreç; katılımcı, interaktif ve akıllı ve adil arazi kullanımını teşvik eden, fırsatlardan yararlanmayı, riskleri azaltmayı ve kısa, orta ve uzun vadede kaynakları korumayı teşvik eden açık hedeflere dayanmaktadır. Ayrıca, kullanıcılar arasında bölgesel kullanımın maliyet ve faydalarının rasyonel dağılımı hedeflenmektedir (Paruelo ve diğerleri, 2014)	Arjantin ve Latin Amerika'nın İspanyolca konuşulan birkaç ülkesinde büyük çaplı kırsal bölge arazi planlaması çalışmaları yürütülmüştür (Paruelo ve diğerleri, 2014)
Ekosistem Temelli Arazi Kullanım Planlaması	Arazi kullanımını ve üretken faaliyetleri düzenlemek, çevreyi korumak, arazi kullanım potansiyeli ve arazi bozulma eğilimlerini dikkate alarak doğal kaynakların korunmasını ve sürdürülebilir kullanımını teşvik etmek için bir çevre politikası aracı olarak ifade edilmektedir. Kısa, orta ve uzun vadede insan faaliyetleri ile çevresel sürdürülebilirliği uyumlaştırmak için en uygun politika aracı olarak kabul edilmektedir (Mexicanos, 2012).	Meksika, Arjantin, Kosta Rika ve Şili, mekansal arazi planlama sürecinde ekosistem hizmetlerini içeren metodolojik çerçeveler geliştirilmiştir (Wong-González, 2009); (Lattera, 2014) Arjantin'in Güneydoğu Pampas Bölgesi'nde stratejik çevresel değerlendirme ile ekosistem hizmetlerinin değerlendirmesini birleştiren kırsal planlama aracı uygulanmıştır (Barral ve Oscar, 2012)

Tablo 1. Arazi Kullanım Planlama Tipleri (Metternicht, 2017'den geliştirilmiştir).

2. Literatür

Katılım, bilhassa devlet aygıtının yönetim biçimi için demokrasi gibi idari şeklin benimsendiği toplumlarda, - halkın- yönetimin ve yönetimce belirlenen idari işlemlerin kurgulanması aşamasından başlayarak her etabında müdahale olma, katılım göstererek fikir sunma, denetleme vb. hakkına sahip olmasını içerdiği şeklinde ifade edilebilir (Turgut ve Seçilmişler, 2017).

Arazi kullanım planlamasında katılımcı yaklaşım ise, Göksu (2002) tarafından, klasik planlamanın yukarıdan aşağı hiyerarşik ve katılıma kapalı olan yapısı yerine, tüm aktörlerin eşit söz söyleme hakkına sahip olduğu ve planlamanın rolünün bir medyatör olarak yeniden tanımlandığı bir anlayışı kapsadığı aktarılmıştır.

Yerel katılım özellikle bölgesel, kentsel ve kırsal kalkınmanın birçok unsuru için önemlidir. *"Karar vericiler ve yerel sakinler arasındaki diyalog, sürdürülebilir kentsel gelişim için bir ön koşuldur"*. Yerel, yaşadıkları çevrenin yaşanılabilirlik kalitesi hakkında kritik bilgiler sağlamada ve hatta ihtiyaçlara göre çevrenin iyileştirilmesi için önerilerde bulunmada önemli bir potansiyeli barındırmaktadır.

Diğer yandan, arazi kullanım planlamasında yerel katılım, bir topluluk duygusu geliştirerek yerel yönetimin planlama önerilerine karşı direniş veya muhalefetin oluşmasını minimuma indirmesi anlamında yönetim mekanizmasını güçlendirme açısından önemli bir işleve sahiptir. Herhangi bir arazi kullanımını planlaması için, nihai bir karar verilmeden önce çatışmaların ya da tepkilerin tespit edilmesi ve bunlara karşı yetkililerin çözüm önerileri geliştirmesinde önemli bir kolaylaştırıcı fonksiyona sahiptir.

Katılımcı arazi kullanım planlamasında, topluluk haritalama, katılımcı bir eylem araştırma aracı olarak kullanılan bir veri toplama yöntemidir. Değerlendirme kriterlerinin uygulanan bölgenin özelliklerine göre değişen bu haritalandırma katılımcıların deneyimlerini aktardığı yenilikçi bir yaklaşım olarak ifade edilmektedir (Amsden ve Ao, 2003). Kavram, 1992 yılında Birleşmiş Milletler Rio Çevre Konferansında geliştirilen yerel temelli sürdürülebilir planlama için en iyi uygulama olarak tanımlanmaktadır. Bu haritalama yerel kalkınma üzerindeki olası etkileri, gizli potansiyelleri ortaya çıkarma konuları hakkında tartışma açarak, sürdürülebilir kalkınmanın altyapısını hazırlamada önemli bir role sahiptir. Gelecekteki olası gelişmeleri tartışarak, araştırmacı ve uygulayıcıları bu yönde fikirlerinin paylaşıldığı yöntemdir (Panek ve Sobotova, 2015).

Lydon (2003) tarafından topluluk haritalama, bağlantıların keşfi, kurulması ve korunması kapsamında topluluğun paylaştığı ortak zemin olarak ifade edilmiştir. Katılımcı öğrenmenin olduğu ve kartografik bir uygulama olarak ortaya çıkan haritalama yöntemi sürdürülebilir planlamanın kritik bir parçasıdır. Yerel halkın birey ve toplum düzeyinde, yaşadıkları çevre hakkındaki anlatımlarını temsil etmesi bakımından kültürel gücün gösterilmesinde önemli bir araçtır (Lydon, 2003).

Topluluk haritalama, toplulukların kültürel faaliyetlerine dahil edilmesinde fayda sağlamaktadır. Grasseni'nin (2004) belirttiği gibi tarihi ve kültürel uygulamaları çağrıştırarak yerel kimliği ortaya koyar. Topluluk haritalama, genel ifade ile birey-mekân ilişkisi ve toplumla etkileşiminin ortak bağına temsil etmektedir (Lydon, 2003; Offen, 2003; Parker, 2006; Perkins, 2007).

Haritalar, diyalog sağlayarak kişisel bilgileri topluluk öğrenimi ve planlanmasında köprü olarak işlev görmektedir. Yaratıcı ve ilgi çekici ifadeyi kolaylaştırmaktadır. Genel olarak dünya çapında toplulukları ve kalkınma modellerini etkileyen sosyal, ekonomik ve ekolojik ilişkileri yansıtan önemli mekansal gücü temsil eden bir araç olarak, ekolojik ve sosyal anlatıya dayanan varlık temelli toplum öğrenimi ve öğretim aracı olarak da ifade edilmektedir (Bastian ve diğerleri, 2013).

Topluluk haritaları, bir alanın veya belirli bir yerin, haritaları ve fotoğraflarıyla insanların kendi alanlarını nasıl gördüklerini gösterir. Bu haritalar fikir birliği oluşturarak, yaşadıkları alanları tanımlamak için yapılmaktadır. Amaç, insanların hali hazırda var olanlar hakkında bilgilerini paylaşarak yaşadıkları kentin planlanmasında söz sahibi olmalarıdır (Lydon, 2002; Armstrong, 2008; UNCHR, 2008).

Topluluk haritalamanın nasıl uygulandığı ile ilgili incelenen literatürlerde topluluk haritalamanın yapılış amacına, uygulanan bölgeye ve uygulanan kişilere göre aşamalarının değiştiği görülmüştür. "Community mapping toolkit", (Creative Rural Communities, 2017), "Community Planning Toolkit - Community Engagement" (BIG Lottery Fund, 2014) ve "Creative Community Mapping" (Armstrong, 2008) adlı kaynaklar incelenerek topluluk haritalama süreç ve hedefleri Tablo 1'de özetlenmiştir. Haritalama süreçleri geliştirilirken uygulama rehberlerinde yer alan etkinlikler Tablo 2' de aktarılmıştır.

SÜREÇ

Ön Haritalama

HEDEFLER

- Alan hakkında daha fazla bilgi edinmek için bilgi/istatistik toplamaya çalışılmalıdır. Literatür taramalarından çıkan verilerle ön çalışmanın yapılması sağlanmalıdır.
- Rehber veri tabanı üretilerek ve toplulukta hangi paydaşın neye ihtiyacı olduğu belirlenmelidir.
- Haritalama aşamasında sürecin verimli geçmesini sağlayacak katılımcıların belirlenmesi sağlanmalıdır. Farklı etnik köken, din, ırk, cinsiyet ve yaşlardan oluşan yerel halka öncelik verilmelidir.
- Bu faaliyetlerin yerel yönünü şekillendirmek için ağ oluşturulmalıdır.
- Topluluk haritası planlamanın bir parçası olarak topluluk katılım planı geliştirilmelidir.

Haritalama

Harita verilerinin ve Etkinlik Verilerinin Okunması

Tüm verilerin Sentezlenerek Sürekliliğin Sağlanması

- Ortak vizyon ve hedefler kümesi oluşturularak mevcut potansiyel kaynakların kullanılabilirliğinin önemi belirtilmelidir.
- Bu aşamada toplanacak paydaşlarla ve toplulukla yapılan çalışmayı içermelidir.
- Topluluğa katılmak için çeşitli yollara başvurulmalıdır.
 - Katılım etkinlikleri
 - Topluluk anketleri
 - Gayri resmi sohbetler
- İnsanların hedefler doğrultusunda konuşmaları sağlanmalıdır.
- Her bireye konuşma ve geri bildirim fırsatı sunulmalıdır.
- Toplulukla farklı etkinlikler yapılarak katılımı sağlanmalı ve ölçülebilir değerler ortaya konulmalıdır.
- Bir ortaklık grubu geliştirilmelidir
- Haritalama etkinlikleri aracılığıyla toplanan bilgilerle ilgili farklı disiplinlerden yardım alınmalıdır. (sosyoloji, psikoloji vb.)
- Topluluklarla yeni ortaklıklar geliştirilerek topluluğun hizmet sunumu genişletilmelidir.
- Paydaş ve topluluk birlikte yakından çalışarak yeni fikir ve tespitlerin yapılmasını sağlamalıdır.
- Toplanan bilgiler analiz edilerek yorumlanmalıdır.
- Önemli bulgular için bülten oluşturup raporlanmalıdır. (Bu aşamada sosyal medya organlarından destek alınabilir.)
- Değerlendirme süreci, değişiklikler, bakış açıları, fırsatlardan ve kaynaklardan yararlanmayı sağlayarak, toplum bilgilendirilmelidir.
- Topluluk haritalama devam eden bir süreçtir. Hiçbir zaman kesin bir sonu yoktur. Grubun değişim ve planlama konusunda uzun vadeli taahhüt göstermesini sağlayarak ileriye dönük çözümler sunulmalıdır.

Tablo 2. Topluluk Haritalama Süreç ve Hedefleri.

Fotoğraf etkinliği

Farklı bölgelerin fotoğraflarını göstermek ve nerede olduklarını haritada tanımlamalarını istemek, fotoğraflar hakkında fikirlerini almak.

Renkli Not Kâğıtları ve Ağaç Metaforu

Umutlar, beklentiler; yaprak, gövde, mevcut kaynaklar, değerler ise, kökler olacak şekilde farklı yaş gruplarından renkli not kâğıtlarını ağacın üzerine yapıştırmasını istemek,

Haritalara ok çizmek

Hangi tesisleri/hizmetleri kullanıyorlar, nerede ve ne zaman kullanıyorlar, nasıl gidiyorlar, bunun için oluşan engeller var mı bunları kontrol edip harita üzerinden işaretlemelerini sağlamak,

Rota işaretlemeleri

Düzenli olarak yürüdükleri yerlerin rotalarını çizmelerini sağlamak (yerel dükkânlar, topluluk merkezleri vb.)

Renkli Not Kâğıtları ve İnsan Vücudu Metaforu

Kalp, bölge hakkında neyi sevdiklerini, kol ve bacaklar hangi hizmetleri kullandıklarını, umut ve özlem kafa bölgesine yapıştırılarak tanımlama yapmak

Topografik harita değer ölçümü

Hangi varlıklar var, içlerinde hangi etkinlikler var, kim kullanıyor, hangi tesislerin kullanıp kullanılmadığı, yerel topluluklar hakkında neler biliyorlar ve kendi bölgelerinde ne ile ilgilendiklerini veya neye tutkulu olduklarını belirten renkli not kâğıtlarını yapıştırmalarını ve işaretlemelerini sağlamak, renkli not kâğıtları ile bölgelere puanlama yapmak,

Yazı tahtası etkinliği

Geleceği için 3 temel şey yazı tahtasına kelimeler yazarak vizyon geliştirmek

Tablo 3. Haritalama Sürecinde Kullanılan Yöntemler.

2.1. Araştırmanın Amacı, Modeli ve Bulguları

Topluluk haritalamasındaki amaç, genel bir ifade ile yerel halkın yaşadıkları çevre ile ilgili algılarını, deneyimlerini, beklentilerini paylaşarak yaşadıkları yerin planlanmasında söz sahibi olmalarıdır. Bu çerçeveden yola çıkarak araştırmanın hipotezi “yaşanılan yerle ilgili potansiyel, fırsat ve tehditlerin yerel halkın içinde olduğu süreçte sürdürülebilir arazi kullanımı ve yönetiminin sağlanacağı ve bu süreçte topluluk haritalarının bir planlama enstrümanı olarak kullanılabilmesi” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen literatür verileri değerlendirildiğinde; katılımcı harita olarak da ifade edilen topluluk haritalarının son 20 yılda Güney Asya’dan (Endonezya, Filipinler), Afrika, Avrupa, Kuzey ve Güney Amerika ve Avustralya’ya kadar dünya çapında yaygınlaştığı ve haritalama uygulamalarının, Kuzey Avrupa ve Amerika’daki görece müreffeh kentsel gruplardan tropik bölgelerdeki orman köylü gruplarına kadar uzandığı görülmektedir. Buradan yola çıkarak araştırma kapsamında topluluk haritalama amacını, benimsenen ilkeleri ve uygulama sürecini ve elde edilen sonuçları tarifleyen farklı ülkelerdeki uygulama örnekleri irdelenmiştir. Seçilen bu örnekler araştırmanın materyalini oluşturmaktadır.

Peru Kültürel Haritalama Deneyimi: Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) tarafından koordine edilen Peru Güney Highland Kalkınma Projesi kapsamında topluluk haritalama yöntemi kullanılmıştır. Yerelin doğal ve kültürel varlıklarının değerini artırmak için toplulukların sağlayacağı destek ile planlama yapılması hedeflenmiştir. Proje sürecinde yerelin yaşadıkların çevrenin geçmişi, bugünü ve geleceği hakkındaki algılarını belirlemek amacı ile topluluklar tarafından hazırlanan tasarımlar veya modellerin olduğu kültürel haritalar üretilmiştir. Üretilen kültür haritalarında yerelin gelecek için hedefleri ve yürütülmekte olan projenin bu hedeflere ulaşmada vereceği destekleyen halka açık bir sunumla tartışılmıştır. Kültür haritaları proje ekip üyelerinden ancak yerelden bir kolaylaştırıcı yönlendirmesi ile yapılmıştır. Sonuç olarak; arazi kullanım planlama enstrümanı olarak kültür haritaları;

- Doğal kaynakların etkin kullanımı.
- Somut ve somut olmayan kültürel miras değerleri ile yerelin geleneksel değerlerinin belgelenmesi.
- Kaynaklara dayalı ekonomik faaliyet ve girişimleri belirlenmesi konularında önemli sonuçlar üretilmiştir.
- Proje sonuç çıktıları, belediyenin yıllık operasyon planında kullanılmıştır (IFAD, 2009).

Tayland Katılımcı Arazi Kullanım Planlaması Deneyimi: Tayland’ın Mae Hong Son kentinin birkaç köyünde köy halkı ile birlikte katılımcı arazi kullanım planlama çalışmaları yürütülmüştür. Çalışmanın amacı su ve orman yüzeylerinin sürdürülebilir kullanımı, havza alanlarının rehabilitasyonu, tarımsal üretimin desteklenmesi olarak belirlenmiştir. Tarım yapılan yayla alanlarını, kalıcı ekim alanlarını, rekreatif amaçla kullanılan ormanları ve havza alanlarını belirlemek için üç boyutlu topografik modeller kullanılmıştır. Bu modeller üzerinden yerel halk ile yerel yönetim stratejilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Sürec kapsamında elde edilen veriler Coğrafi Bilgi Sistemleri (GIS) ne dahil edilerek veri tabanı oluşturulmuştur (IFAD, 2009).

Sürecin sonunda yerel düzeyde başarılı sonuçlar elde edilmiş olmasına rağmen elde edilen verilerin bölgesel düzeydeki karar alma düzeyine dahil edilmesinde başarı sağlanamamıştır. Puginier (2001), bu durumu, katılımcı planlama araçlarının bölgesel düzeyde resmi olarak tanınması ve uygulanması için gerekli yasal çerçevenin eksikliği olarak yorumlamıştır.

Kuzey Mindanao’daki Atalardan Kalan Arazilerin Haritalanması Deneyimi (PAFID-IFAD Projesi): Filipin Kültürlerarası Kalkınma Derneği (PAFID), 30 yıldır yerli topluluklara atalarından kalan alanları geri kazandırma ve koruma konusunda yardımcı olan bir sosyal kalkınma kuruluşudur. Filipin Hükümeti, Çevre ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı (DENR) aracılığıyla, yerel halkın uzun yıllardır talep ettiği Kuzey Mindanao’daki bazı atalardan kalan alanlarının sınırlarının belirlenmesi amacı ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD desteği ile proje çağrısına

çıkıştır. PAFID-IFAD projesi kapsamında üç yıl boyunca belirtilen amaç doğrultusunda yerel halkın bu araziler üzerinde haklarının yasal olarak tanınması için hükümetle müzakereler sürdürülmüştür. Yürütülen proje kapsamından katılımcı topluluk haritaları; arazi yönetim planları ve yapı kapasitelerinin belirlenmesinde kullanılmıştır (IFAD, 2009).

Proje sonucunda yaklaşık 100.000 hektarlık ata arazi sınırları belirlenmiş ve bu arazilerden 12000 yerel vatandaşın yararlanması sağlanmıştır

Doğu Kenya Dağı Doğal Kaynak Yönetimi Pilot Projesi Deneyimi: Çevre ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (daha sonra adı Su ve Sulama Bakanlığı olarak değiştirilmiş ve şu anda Çevre, Su ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı olarak anılmaktadır) projenin yürütücü kurumudur. Kenya Yaban Hayatı Birimi (KWS), Küresel Çevre Fonu (GEF) projenin uygulanmasından sorumlu kurumlarıdır. Aynı zamanda Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu, Küresel Çevre Fonu'nun yürütme ajansı olarak projede yer almıştır.

Proje alanı olarak Kenya Dağı'nın doğu yamaçlarında, Embu, Meru Central, Meru South, Mbeere ve Tharaka beş idari bölgesi ile Tana Nehri Havzaları içindeki beş nehir havzası belirlenmiştir. Proje alanı ulusal ve küresel öneme sahip sit alanlarını da içermektedir (Afro-Alpler Havza Alanları, Kenya Dağı Ulusal Parkı, ulusal ve küresel öneme sahip biyolojik çeşitliliğe ev sahipliği yapan Ulusal Orman Koruma Alanı). Proje alanları, orta ve alt su toplama alanları, çay, kahve ve pamuk/tütün bölgelerinden oluşan yüksek potansiyelli tarım arazilerini içermektedir. Bu araziler, yoğunluklu olarak doğal bitki örtüsünden arındırılmış, tarımsal faaliyetler ve yerleşim yerleri olarak kullanılmaktadır. Projenin genel amacı: "doğal kaynakların daha etkili kullanımını ve iyileştirilmiş tarım uygulamalarının teşvik edilerek yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunmaktır. Proje aynı zamanda özellikle çevrenin korunmasına odaklanarak bu kaynakların adil kullanımının artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda;

- Toprak erozyon kontrolüne odaklanarak nehir kenarlarındaki tarım alanlarında koruma ve rehabilitasyon uygulamalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması,
- Kuru mevsimlerde nehirlerin daimi akımlarını korumak ve bu nehirlerdeki tortu yüklerini ve kirliliği azaltmak için nehir suyu yönetiminde iyileştirmeler sağlamak,
- Tarımsal ve doğal kaynaklara dayalı ürünlerin daha iyi pazarlanması yoluyla hane gelirini artırmak;
- Uygun arazi kullanımı ve su yönetimi için yerel düzeyde yönetişimin güçlendirilmesi ilkeleri benimsenmiştir.

Bu proje kapsamında, topluluk paydaşları ile katılımcı haritalama gerçekleştirilmiştir. Haritalama faaliyetleri,

- Odak kalkınma alanının sınırını belirlemek ve yerel halkın proje faaliyetlerinin bu sınır içinde yer alacağını anlamasını sağlamak,
- Potansiyel proje müdahaleleri ve faaliyetlerinin etkilerini belirlemek,
- Kaynakların yönetimi dâhil olmak üzere sorunlar hakkında yeni düşünme yollarını desteklemek.

Proje sonuç raporunda; topluluk haritalama çalışmaları sürecinde sorunlarla karşılaşıldığı belirtilmiştir. En önemli sorunun ise, yerel yönetim ile proje personellerinin koordinasyonunun sağlanamamasıdır. Bazı proje personeli pozisyonlarında devamlı olarak kalamadıklarından ve yeni personel atanmasında finansman desteğinin olmamasından ötürü haritalama süreçlerinin hedeflenen düzeyde verimli geçmediği öz eleştirisi yapılmıştır (IFAD, 2009).

Parabiago Topluluk Haritası Deneyimi: Parabiago, İtalya'nın kuzeybatı kesiminde bulunan Lombardiya bölgesinde yer alan bir kasabadır. Topluluk haritası, Avrupa birliği ve Lombardiya bölgesi tarafından finanse edilen "Peyzaj Ekomüze" projesinin bir parçası olmuştur.

Haritalama süreci; yerel vatandaşlar, öğrenciler ve ilgili teknik ekibin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.

Toplam katılımcı sayısı 35'tir. Çalışmaya öncelikle, yapılan haritalamayı destekleyecek nitelikte bölge ile ilgili sorular olan bir anket ile başlanmıştır. Ekomüze forumunu destekleyici haritalama için bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu grup herkese açık olarak, dernekler, belediye personeli, kurum yetkilileri ve yerel halktan oluşmuştur.

Katılımcılardan haritalama için Parabiago bölgesini karakterize etmeleri, bölgede daha fazla değer verilen unsurları, geri kazandırılmasını gerekli gördükleri alanları ve son 20-50 yılda en çok değişen unsurları belirtmeleri istenmiştir. Yapılan haritada flora-fauna, üretken faaliyetler, anıtlar ve tarihi binalar adı altında üç grup oluşmuştur.

Haritalama ve anketler sonunda sanatçı Patrizio Craci tarafından harita taslağı oluşturulmuştur. Yapılan bu haritalar belediyede sunulmuş ve harita broşür olarak tüm birimlere dağıtılmıştır. Gelen ziyaretçilere de hizmetler hakkında bilgi aldıkları broşürlerin arkasına baskı yapılarak bölge tanıtılmıştır.

Bu haritalama sayesinde bu bölge ile ilgili birçok proje başlatılmıştır. Bu projelerden biri, ekomüze web sitesinde Qr kodlarıyla kültürel miras ve kullanımları hakkında çok sayıda bilgiye erişimdir. Kendi doğa, kültür ve tarih bilincini iyi bir şekilde kullanma amacıyla olan ve bir topluluğun ifadesi olma özelliğini koruyan Parabiago'nun bu haritanın bitiminde "Kalp-Yerler" adında bir toplantı gerçekleştirilerek sunumu yapılmıştır. 2009 yılında harita tekrar güncellenip eklemeler yapılarak 2010 yılında tekrar yayınlanmıştır (Raul Dal Santo, 2008).

3. Sonuç

İncelenen örnekler değerlendirildiğinde özellikle son 20 yılda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde arazi kullanım planlamasında katılımcı yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde Uluslararası Tarım Fonu (IFAD), katılımcı planlama yaklaşımı ile yereli de planlama sürecine dahil ederek çok sayıda proje gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen topluluk haritalama deneyimleri; katılımcı haritalama uygulamalarının topluluk girişimlerinin kurumsal mekanizmalarda etkinliğini arttırdığı ve böylelikle yönetici kurumlar ve vatandaşlar arasında etkin bir iletişim rolü üstlendiği ve böylelikle sorunların tespiti ve çözümünde gerçekçi kararlar alınabileceğini göstermektedir. Warren (2004) ifadesi ile üretilen haritaların bir kağıt parçasından öte yaşanılan alanın kültürel ve politik bağlamlarını yansıtmaya gerekliliği yargısını da güçlendirmektedir. Proje çıktılarını değerlendirildiğinde; yalnızca planlama sürecinde değil yönetim sürecinde de halkın geri bildirim ile koordinasyonun sağlanmasının gerekliliği vurgusu yapılmaktadır.

Gerçek yaşam dinamiklerini ve "yerel" in beklenti ve sorunlarını kavramakta yetersiz olan geleneksel araştırma yöntem ve yaklaşımlardan elde edilen planların "gerçek yaşam" dan, bir başka deyişle "kullanıcı" dan kopuk üretilmesi sonuç olarak da planlama sürecinin sürdürülebilirliğinin riske girmesine neden olacağı görüşünde (Turgut ve Seçilmişler, 2017) birleşmektedir. Bu şekilde yönetilen planlama sürecinde üretilen politika ve kararlarının sürdürülebilir arazi kullanımını ve yönetimini uzun vadede uygulanamaz ve kullanılamaz hale getirmektedir. Bu nedenle katılımcı planlama yaklaşımı ana çerçevesinde yerelin dinamiklerini de içine alan mekânsal veri üretiminin, Di Gessa (2008) nin ifadesi ile toprağa ve doğal kaynaklara erişimin güvenliğinin sağlandığı ve bu kaynakların yönetimini kolaylaştığı ve arazi ile ilgili konularda topluluk savunuculuğunu yaparak yerel ile yönetimin uyumunun sağlanmasında kritik öneme sahiptir. Sağlıklı ve sürdürülebilir mekânların üretimi ile sürdürülebilir arazi yönetiminde topluluk haritalama yönteminin kullanılmasının ve mekânsal planlama kademelerine dahil edilmesinin önemli fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

Ahmadi, A., Karamouz, M., Asce, F., Moridi, A., Han, D. (2012). Integrated Planning of Land Use and Water Allocation on a Watershed Scale Considering Social and Water Quality Issues. *Journal of Water Resources Planning and Management-Asce*, 138(6): 671-681.

Agrell, P.J., Stam, A., Fischer, G.W. (2004). Interactive multiobjective agro-ecological land use planning: The Bungoma region in Kenya, *European Journal of Operational Research*, 2004. 158(1), 194-217.

Amsden, J., Ao, K. (2003). Community asset mapping: Youth in community research . *SPARC BC: News from the Social Planning and Research Council of BC*, 20(1), 28-32.

Armstrong, H. (2008). Creative community mapping. *Out and About in Penrith: Universal Design and Cultural Context: Accessibility, Diversity and Recreational Space in Penrith*. Centre for Cultural Research, University of Western Sydney and Penrith City Council, 31-45.

Barral, M.P. ve M.N. Oscar. (2012). Land-use planning based on ecosystem service assessment: A case study in the Southeast Pampas of Argentina. *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 154: 34-43.

Bastian, O., Walz, U., Decker, A. (2013). Historical Landscape Elements: Part of our Cultural Heritage A Methodological Study from Saxony. In: Kozak J., Ostapowicz K., Bytnerowicz A, Wyżga B. (eds) *The Carpathians: Integrating Nature and Society Towards Sustainability, Environmental Science and Engineering*. Springer, Berlin, Heidelberg.

Bourgoin, J., Castella, J.C. (2011). PLUP FICTION: Landscape Simulation for Participatory Land Use Planning in Northern Lao PDR. *Mountain Research and Development*, 31(2):78-88.

Bourgoin, J., Christophe Castella, J., Pullar, D., Lestrelin, G., Bouahom, B. (2012). Toward a land zoning negotiation support platform: “Tips and tricks” for participatory land use planning in Laos. *Landscape and Urban Planning*, 104(2): 270-278.

Bryan, B.A., Crossman, D.N., Li, J., Navarro, J., Connor, D.J. (2015). Land use efficiency: anticipating future demand for land-sector greenhouse gas emissions abatement and managing trade-offs with agriculture, water, and biodiversity. *Global Change Biology*, 21(11): 4098-4114.

Big Lottery Fund, (2014). Community Planning Toolkit. <https://www.communityplanningtoolkit.org/sites/default/files/Engagement.pdf> Erişim Tarihi: 10.04.2020.

Cemat, (2010). E.C.o.M.R.f.R.P.-. European Regional/Spatial Planning Charter: Torremolinos Charter. Strasbourg. s:18

Creative Rural Communities, (2017). Proposal for a Rural Cultural Strategy, http://www.ruralculture.org.uk/wp-content/uploads/2019/02/RCS_web.pdf Erişim Tarihi: 10.04.2020.

Davies, J. (2016). Enabling Governance for Sustainable Land Management A2 - Chabay, Ilan, in *Land Restoration*, M. Frick and J. Helgeson, Editors. Academic Press: Boston. s: 67-76.

Fao, (1993) Guidelines for land-use planning. *Development Series 1*,

Giasson, E., De Souza, L.F.C., Levien, R., Merten, G.H. (2005). Integrated Land Use Planning: An integrational Agronomy course at the Federal University of Rio Grande do Sul. *Revista Brasileira De Ciencia Do Solo*, 29(6):995-1003.

Giz, (2012). Land Use Planning: Concept, Tools and Applications. 2012, *Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ)*: Eschborn, Germany.

Göksu, S, (2002). Planlamada Yenilik Arayışları Üzerine, Planlama/2002/2-3 Ankara: *TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları*.

Grasseni, C. (2004). Skilled Landscapes: Mapping Practices of Locality, *Environment and Planning D: Society and Space*, 22 (5), 699-717.

- Hersperger, A.M., Loja, C., Steiner, F., Hossu, C.A., Tudor, A. (2015). Comprehensive Consideration of Conflicts in the Land-Use Planning Process: A Conceptual Contribution. *Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences*, 10(4): 5-13.
- Hurni, H. (1997). Concepts of sustainable land management. *ITC Journal*, 3-4: 210-215.
- Kaswamila, A.L., A.N. Songorwa, (2009). Participatory land-use planning and conservation in northern Tanzania rangelands. *African Journal of Ecology*, 47:128-134.
- Lagabrielle, E., Botta, A., Dare, W., David, D., Aubert, S., Fabricus, C. (2010). Modelling with stakeholders to integrate biodiversity into land-use planning Lessons learned in Reunion Island (Western Indian Ocean). *Environmental Modelling & Software*, 25(11): 1413-1427.
- Lambin, E.F., Meyfroidt, P., Rueda, X., Blackman, A., Börner, J., Cerutti, P.O., Dietsch, T., Jungmann, L., Lamarque, P., Lister, J., Walker, N.F., Wunder, S. (2010). Effectiveness and synergies of policy instruments for land use governance in tropical regions. *Global Environmental Change*, 28:129-140.
- Lattera, P.A.N., L. (2014). Internalización de los servicios ecosistémicos en el ordenamiento territorial rural: bases conceptuales y metodológicas., in *Ordenamiento Territorial: Conceptos, Métodos y Experiencias*, E.J. Paruelo JM, P Lattera, H Dieguez, MA García Collazo and A Panizza Editor. FAO, MAGyP and FAUBA: Buenos Aires.
- Liniger, H.P., R. Mekdachi Studer, C. Hauert., M. Gurtner. (2011). Sustainable Land Management in Practice – Guidelines and Best Practices for Sub-Saharan Africa. TerrAfrica, *World Overview of Conservation Approaches and Technologies (WOCAT) and Food and Agriculture Organization of the United Nations*.
- Lydon, M.F. (2002). (Re) Presenting the Living Landscape: Exploring Community Mapping as a Tool for Transformative Learning and Planning. Doktora Tezi, Victoria University, Kanada.
- Lydon, M.F. (2003). Community mapping: The recovery (and discovery) of our common ground. *Geomatica*, 57(2), 131-143.
- Marchamalo, M., Romero, C. (2007). Participatory decisionmaking in land use planning: An application in Costa Rica. *Ecological Economics*, 63(4): 740-748.
- Metternicht, G. (2017). Land Use Planning, Global Land Outlook Working Paper, United Nations Convention to Combat Desertification, Sydney, Australia.
- Mexicanos, C.d.I.E.U. (2012). Ley general del equilibrio ecologico y la proteccion al ambiente. Artículo 3: Mexico. 114.
- Offen, K. H. (2003). Narrating Place and Identity or Mapping Miskitu Land Claims in Northeastern Nicaragua. *Human Organization*, 62(4), 382–392.
- Panek, J., Sobotova, L. (2015). Community Mapping in Urban Informal Settlements: Examples from Nairobi, Kenya, *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries (EJISDC)*, 68 (1): 1-13.
- Parker, B. (2006). Constructing Community Through Maps? Power and Praxis in Community Mapping. *Professional Geographer*, 58(4), 470–484.
- Paruelo, JM., E.J., P Lattera, H Dieguez, MA García Collazo, A Panizza, (2014). Ordenamiento Territorial Rural: Conceptos, Métodos y Experiencias. Buenos Aires, Argentina.: FAO, MAGyP and FAUBA.
- Perkins, C. (2007). Community Mapping. *The Cartographic Journal*, 44(2), 127–137.
- Puginier, O. (2001). Can participatory land use planning at community level in the highlands of northern

Thailand use GIS as a communication tool? International Workshop “Participatory Technology Development and Local Knowledge for Sustainable Land Use in Southeast Asia” *URISA Journal*, 17:5-13.

Raul Dal Santo, (2008) Erişim Tarihi: 16.08.2020, http://ecomuseo.comune.parabiago.mi.it/ecomuseo/percorsi/it_mappa.html

Ritsema, C.J., (2003). Introduction: soil erosion and participatory land use planning on the Loess Plateau in China. *Catena*. 54(1-2): 1-5.

Rock, F., (2004). Comparative Study on Practices and Lessons in Land Use Planning and Land Allocation in Cambodia, Lao PDR, Thailand and Viet Nam. MRC-GTZ Cooperation Programme, *Agriculture, Irrigation and Forestry Programme, and Watershed Management Component: Plascassier*.

Sawathvong, S. (2004). Experiences from developing an integrated land-use planning approach for protected areas in the Lao PDR. *Forest Policy and Economics*, 6(6): 553-566.

Shirgaokar, M., E. Deakin, N. Duduta. (2013). Integrating Building Energy Efficiency with Land Use and Transportation Planning in Jinan, China. *Energies*, 6(2): 646-661.

Sudmeier-Rieux, K., Paleo, U.F., Garschagen, M., Estrella, M., Renaud, F.G., Jaboyedoff, M. (2015). Opportunities, incentives and challenges to risk sensitive land use planning: Lessons from Nepal, Spain and Vietnam. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 14:205-224.

Tao, T., Z. Tan, X. He (2007). Integrating environment into land-use planning through strategic environmental assessment in China: Towards legal frameworks and operational procedures. *Environmental Impact Assessment Review*, 27(3):243-265.

Turgut, S., Seçilmişler, T. (2017). Katılımcı Planlama Deneyimi: Mersin İl Çevre Düzeni Planı Örneği, *MEGARON*; 12(2):292-303.

UNHCR, A. (2008) . A Community-Based Approach in UNHCR Operations. <https://www.unhcr.org/publications/legal/47ed0e212/community-based-approach-unhcr-operations.html> Erişim Tarihi: 10.09.2020

Walker, W.T., S. Gao, R.A. Johnston, U. (2007). Plan - Geographic information system as framework for integrated land use planning model. *Transportation Research Record*, (1994):117-127.

Warren, A. (2004). International forum on indigenous mapping for indigenous advocacy and empowerment. The Indigenous Communities Mapping Initiative, *Personal communication*.

Wong-González, P. (2009). Ordenamiento ecológico y ordenamiento territorial: retos para la gestión del desarrollo regional sustentable en el siglo XXI. *Estudios sociales (Hermosillo, Son.)*, 17(SPE.): 11-39.

Teşekkür

Bu çalışma, TÜBİTAK tarafından desteklenen 217O290 numaralı “*Arslantepe Höyüğü ve Territoriyumunda Arkeolojik Peyzajları Yenileme ve Yönetim Stratejisi Olarak Arkeolojik Park Modelinin Geliştirilmesi*” adlı proje kapsamında üretilmiştir.

Bu çalışma İnönü Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde gerçekleştirilen “*Kültürel Peyzajların Tanımlanması Kapsamında Yerel Halk Katılımcı Haritalama Yöntemi: Orduzu Mahallesi (Malatya) Örneği başlıklı*” yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.